

La Femosa

Revista d'opinió i informació local. ARTESA DE LLEIDA

juliol-agost de 2017

Número 289 P.V.P. 3€

**9é FESTIVAL D'ENCESES DEL BESTIARI DE CATALUNYA
XIIª TROBADA DEL BESTIARI DE FOC D'ARTESA DE LLEIDA**

CONCENTRACIÓ DE REBUIG AL TERRORISME

Edita

Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167809
E-mail: lafemosa@artessalleida.cat

Direcció i coordinació

Josep Gallart Fernández
Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors

Alternativa Ecologista d'Artesa
Albert Batiste Bonet
Rosa Ma Batlle i Tomàs
Gerard Calderó Morera
Adolf Costafreda Castillo
Isidre Drudis Bellmunt
Josep Maria Esteve Muñoz
Felip Gallart Fernández
Josep Gallart Fernández
Joan Gallart Nadal
Lluís Gil Fontanet
Junta del Griu
Miquel A. Navarro Solé
Joan Ramon París Oró
Plataforma Animalista
Pere Reixach
Ramon Serra Batlle
Patricia Soberón
Eulàlia Solà Miró

Fotografies

Arxiu fotogràfic de La Femosa
Josep Mª Esteve Muñoz
Isidre Drudis Bellmunt
M. A. Florensa Bertran
Josep Gallart Fernández

Correccions

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
Número 289,
juliol-agost de 2017
DL L 264-1981
ISSN: 2339-7365
P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de **La Femosa** reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

El reportatge	3
Pòrtic	4
Actualitat artesenca	5
Festa Major 2017	11
9 ^è Festival d'Enceses del Bestiari de Catalunya	13
Es continua buscant foguera per Sant Joan	16
Segant amb gavelladora	17
Independentista, per què?	20
L'avantsala del somni	21
<i>Domus domini</i> . Estacions de trens	22
Bob, vida intel·ligent	23
Transparència vs. corrupció	24
Roboètica	25
Connecta't al català	26
<i>Doña Clara</i> (Aquarius)	27
En record de les espigolaires	29
Ens podeu ajudar a identificar-los?	30
Informe sobre els animals al CAAC Segrià d'Alcanó	31
Mots encreuats	32
Entreteniments	33
Ho hem llegit a... ..	34
Telèfons i horaris d'interès	35
Solucions als passatemps	35
Enigma	35
Imatges d'actualitat	36

Amb el suport de:

Departament de la Presidència

D'ARTJER I D'AVUJ

Totes dues fotografies són del 2016 i parlen per sí soles. Mostren la destrucció d'un bé patrimonial centenari justificat pel progrés.

Fotos: La Redacció

PÒRTIC

El 17 d'agost Barcelona i Cambrils van esdevenir els escenaris de dos terribles atemptats que han trasbalsat la societat catalana i que mostren la fràgil inseguretad i el clima d'incertesa i complexitat en què vivim actualment. I més quan es van donant més detalls que els veritables objectius dels terroristes encara eren molt més letals i sanguinaris. Uns nois acollits i criats a Catalunya i aparentment ben integrats que van atemptar amb aquesta ràbia forassenyada i en nom d'un fanatisme intolerant de base religiosa, fan que el fet sigui encara més incompreensible. No volem assenyalar cap religió, ni cap predicament com a responsables dels fets. Els terroristes que criden en nom d'Al·la no representen la gran majoria de musulmans que viuen i treballen a Catalunya i que pateixen en carn viva les conseqüències d'aquest fanatisme aquí i en llurs països d'origen. Només des dels valors de la pau, del respecte i de la democràcia, podrem aconseguir una convivència pacífica, on tothom pugui desenvolupar els seus potencials amb total llibertat i sense por, acceptant que el món és plural i divers. No hi ha altre camí. Milers de persones ho van cridar a les manifestacions que es van fer a Cambrils i a Barcelona. Nosaltres volem dir el mateix i mostrar la nostra solidaritat vers les víctimes i la condemna més enèrgica dels atemptats, el total rebuig a les persones i organitzacions que prediquen i fomenten la violència, la brutalitat i la intolerància, però també a tots aquells estats i empreses que en fan negoci. Al setembre de 1967 sortia el primer número de la nostra revista. D'això ja en fa cinquanta anys. Cinquanta anys servint d'altaveu del poble, bé mereixen una celebració especial. És per això que des d'aquest pòrtic encoratgem les nostres lectores i els nostres lectors a participar en la redacció del proper número, el 289, que volem que sigui especial, molt especial.

Manifestació de Barcelona contra el terrorisme.

ACTUALITAT ARTESENCA

Josep Maria Esteve

Fotos: Arxiu la Femosa, J. Ma Esteve i M. À. Florensa

REVELLLA DE SANT JOAN

El dijous 23 de juny es va celebrar la revetlla de Sant Joan. Aquesta es va iniciar amb una rua amb la participació d'El Griu i els seus Diablons. La rua va anar des de la Plaça Major fins a l'espai poliesportiu cobert on es va encendre la foguera. Tot seguit hi va haver sessió llarga de ball amb l'orquestra *Quartz*.

El servei de bar va anar a càrrec de l'Associació de Joves d'Artesa.

Cercavila amb l'Hidra.

Foguera de Sant Joan.

Actuació dels Diablons.

CINEMA A LA FRESCA

Un any més, arribat el mes de juliol i un cop finalitzada la temporada de cinema a la sala del Teatre Municipal, es va iniciar el cicle de cinema a la fresca que cada estiu es duu a terme al recinte de les piscines. L'edició d'enguany, va començar el dissabte 1 de juliol amb la projecció, a les 10 de la nit, de la pel·lícula d'animació infantil *Ballerina*.

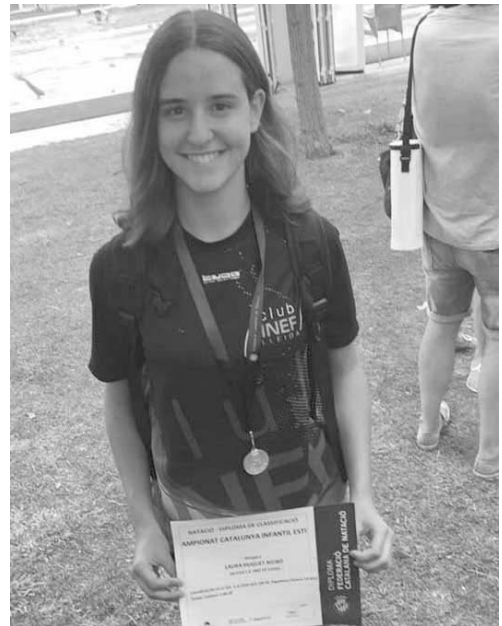

LAURA HUGUET CAMPIONA DE CATALUNYA

El cap de setmana del 8 i 9 de juliol, es va celebrar el Campionat de Catalunya de Natació de categoria infantil a les instal·lacions del Club Natació Lleida, en el qual hi va participar la nostra veïna Laura Huguet de 14 anys que obtingué la medalla d'or en la categoria de 100 m papallona.

Posteriorment, el cap de setmana del 29 i 30 de juliol, la Laura també va participar en el Campionat d'Espanya categoria infantil celebrat a Màlaga on, per primer cop, es va classificar per la final dels 100 m papallona amb el cinquè millor temps. En una final renyida, la Laura va acabar en setena posició.

Des d'aquestes pàgines volem felicitar-la per aquest gran doble èxit.

Laura Huguet amb la medalla i diploma.

FESTA DEL JOVENT

Una setmana abans de la Festa Major, i per donar la benvinguda a l'estiu com cal, el jovent del nostre poble va tenir l'aperitiu del que seria la festa del següent cap de setmana. L'Associació de Joves d'Artesa, a partir de les 12 de la nit del dissabte 1 de juliol, va organitzar la Festa del Jovent. En la festa, que es va allargar fins que el sol feia estona que havia sortit, hi van participar els DJ's *Nar6 Sound*, *Dudins* (resident itinerant festival) i *Dj Fontàs*.

CAMPANYA MULLA'T PER L'ESCLEROSI MÚLTIPLE

Un any més, arribat el més de juliol, Artesa de Lleida ha participat en la campanya *Mulla't per l'esclerosi múltiple*, impulsada per la FEM (Fundació Esclerosi Múltiple), malaltia que a Catalunya afecta a més de 7.000 persones.

Així durant tot el dia del passat 2 de juliol, tot aquell qui va voler, hi va poder participar nedant i fent un donatiu. Aquest any, però, el salt previst per a les 12 del migdia, no es realitzà degut al mal temps i al poc quòrum que hi havia. Per la tarda el temps va millorar ostensiblement, i el tradicional salt per l'Esclerosi Múltiple es va poder fer a mitja tarda.

PEDALADA DE L'AMPA

Com ja és una tradició, per la Festa Major, l'AMPA de l'escola Els Til·lers, va organitzar, amb la col·laboració de l'A.E. SUPERBÉ, una pedalada pels voltants del nostre pobles oberta per a tothom. Enguany, la bicicletada va ser la prèvia a la Festa Major. Es va celebrar el dimecres 5 de juliol per la nit. Així, tots els aquells que van voler, es van reunir a la plaça Major per tal d'anar a donar una volta cap al camí d'Albatàrrec, per retornar pel camí de Vinatesa. Una ruta circular que va acabar al pavelló municipal on, l'AMPA va repartir fruita i regals a tots els participants. Per acabar d'arrodonir la nit, tots els valents que van voler, es van poder llençar a la piscina.

ESTADES D'ESTIU I CURS DE NATACIÓ

Durant el mes de juliol, l'AMPA de l'escola Els Til·lers conjuntament amb el gimnàs Artesa Gym, van tornar organitzar les estades lúdico-esportives que darrerament tant d'èxit de participació tenen. Cada edició està dedicada a un tema diferent, i en aquesta ocasió, aprofitant el 25è aniversari dels jocs olímpics de Barcelona 92, van estar dedicades als jocs olímpics.

Durant tot el mes de juliol, amb la intenció de passar un estiu de cine, els participants en les estades van poder practicar diferents esports, jugar

a jocs, fer manualitats, cuinar, entre moltes altres coses, tot sota la temàtica olímpica, dedicant cada setmana a un tema en concret (estiu olímpic, l'inici dels JJOO, els jocs olímpics moderns, Barcelona 92 i els darrers jocs).

També com cada any, dintre de les estades hi va haver el curs de natació, del qual el dissabte 29 de juliol es va celebrar l'exhibició de final de curs en la que tots i totes les participants van demostrar tot el que van aprendre durant el curs.

Alguns dels participants a les Estades d'Estiu.

Final del Curs de Natació.

CURS D'INFORMÀTICA

Durant el mes de juliol, el Telecentre d'Artesa de Lleida, va organitzar uns cursos d'informàtica adreçats als més petits de la casa.

En total, es van organitzar dos cursos. El primer, *Informàtica TIC1*, adreçat als nens i nenes de 5è i 6è de Primària amb l'objectiu de consolidar els coneixements informàtics necessaris per afrontar les properes etapes educatives. El segon curs, *Informàtica TIC2*, estava adreçat als nens i nenes de 3r i 4t de Primària i tenia per objectiu millorar la relació amb les tecnologies de la informació i comunicació i l'ús del PC.

ACTIVITATS D'ESTIU AL RECINTE DE LES PISCINES

Durant l'estiu, a més de fer-nos passar la calor tan elevada d'aquest any, sobretot de les primeres setmanes, al recinte de les piscines s'hi va organitzar diverses activitats.

Així, durant tots els diumenges dels mesos d'agost, de 8 a 9 del vespre en un principi, i a partir de mitjans de mes entre les 7 i les 8 de la tarda, hi va haver unes classes gratuïtes d'aqua-gym a càrrec de la Lúcia Faura, amb un gran èxit de participació.

Classe d'aqua-gym.

Entre els dies 2 i 5 d'agost es va disputar la 3a edició del campionat de tennis taula, on tots els nens i nenes fins a 16 anys, van poder mostrar les seves habilitats amb una raqueta. La final es va disputar el dissabte 5 d'agost a les 7 de la tarda, amb la posterior entrega de premis als guanyadors. Aprofitant la pantalla de projecció del cinema, es va realitzar la transmissió en directe de diferents partits de futbol. Així, el dilluns d'agost es va retransmetre el Torneig Joan Gamper entre els equips del F. C. Barcelona i l'equip brasiler del Chapecoense, equip que l'any passat va sofrir un accident d'aviació on gairebé la totalitat dels seus components van morir.

També el diumenge 13 d'agost a les 10 de la nit, i el dimecres 16 d'agost a partir de les 11 de la nit, es va retransmetre els partits corresponents a la Supercopa d'Espanya de futbol, entre el F. C. Barcelona i el Real Madrid C. F.

ASSEMBLEA DE L'A. C. LA FEMOSA

El divendres 4 d'agost, a les 9 del vespre, va tenir lloc, al local social de l'entitat, l'assemblea general ordinària de la L'Agrupació Cultural la Femosa. Durant la mateixa, entre altres temes, es van tractar la programació dels actes de commemoració del 50è aniversari de l'associació pel segon semestre de l'any, la preparació de la propera Diada i la renovació de càrrecs de la junta.

Acte del 50 aniversari de l'A.C. La Femosa celebrat a la seu social.

REVELLA DE SANT JAUME

El dissabte 22 de juliol, es va celebrar la revetlla de Sant Jaume, amb la tradicional processó de fanalets. La festa, igual que l'any passat, va tenir lloc al carrer de les Hortes, davant de les càmeres de fruita. A 2/4 d'11 de la nit es va iniciar la concentració al principi del carrer de Sant Ramon, on els més petits van poder encendre els fanalets per anar en processó amb el *GRIU*, l'*HYDRA* i els *DIABLONS*. Els més petits van poder participar en el concurs de fanalets infantil, que aquest any es va tornar a fer. La processó de fanalets va comptar amb l'acompanyament musical del grup de percussió artesenc *KUMBEVA*.

Un cop arribats al carrer Hortes, vam tenir una exhibició de les habilitats del *GRIU*, l'*HYDRA* i els *DIABLONS*.

Finalitzada l'exhibició, es va iniciar la sessió de ball a càrrec del grup *CAFÉ LATINO*.

Hi va haver servei de barra a càrrec de l'Associació contra el càncer d'Artesa de Lleida.

Cercavila de fanalets.

TERRORISME A CATALUNYA

El dijous 17 d'agost Catalunya va rebre l'impacte del terrorisme després que es produïssin dos atemptats en un mateix dia. El primer, i més greu, fou a Barcelona on una furgoneta va envestir la gent que passejava per les Rambles de Barcelona, circulant durant més de 500 m atropellant tothom que estava al seu abast. El resultat fou, al tancament d'aquesta edició, de 13 persones mortes i un centenar de ferits de diversa consideració. El segon va ocórrer a Cambrils, on un segon grup de terroristes va intentar repetir l'atemptat de Barcelona aquest cop al passeig Marítim de Cambrils, atropellant 7 persones, una de les quals morí.

Sembla ser, que els dos actes terroristes no han estat més greus gràcies que el dia abans, el dimecres dia 16 d'agost, a Alcanar, hi va haver una explosió en un xalet on s'estava preparant tota la logística dels atemptats.

A l'endemà dels atemptats es va convocar una concentració davant de tots els ajuntaments del nostre país per expressar la nostra repulsa enfront de la violència indiscriminada com és la d'un atemptat. Com no podia ser d'altra manera, a Artesa

també es va produir la concentració, que va acabar amb un emotiu minut de silenci.

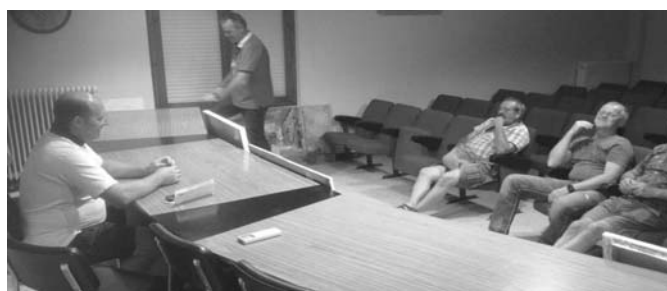
Des d'aquestes pàgines volem donar el nostre condol i suport a les famílies de les víctimes i ferits, i expressar el nostre més gran rebuig a qualsevol acte de violència, sigui quin sigui el seu origen o motivació, i el desig de viure en pau i tranquil·litat.

Paraules de l'alcalde d'Artesa als congregats.

ASSEMBLEA DELS CAÇADORS

El divendres 11 d'agost, a 2/4 de 10 del vespre, va tenir lloc, a la sala de plens de l'Ajuntament, l'assemblea general ordinària de la l'Associació de Caçadors d'Artesa de Lleida. Durant la mateixa es va donar compte de l'estat de comptes de l'Associació i de les diferents activitats organitzades com ara el concurs de tir al plat durant la Festa Major.

SORTIDES ESTIUENQUES A LA FRESCA DELS SUPERBÉ

Un any més, des de l'Associació Esportiva SUPERBÉ d'Artesa de Lleida, hem volgut continuar fomentant els hàbits saludables i l'esbarjo en família organitzant la ja tradicional sortida en familiar a la fresca dels dimarts d'estiu, per tots i totes els qui volen passar una estona divertida en família i practicar una mica l'esport, es poguessin unir a nosaltres.

Aquest any, per obrir l'activitat a d'altres persones que potser anar en bicicleta per la nit no els motiva, hem volgut variar una mica, així, durant les sortides hem anat alternant entre caminades sota la llum de la lluna i bicicletades. Això sí, tant si pedalàvem o si anàvem a peu, totes les sortides han acabat de la mateixa manera: amb una remullada nocturna a les piscines.

Com sempre, la sortida va ser un dimarts, enguany, tots els dimarts entre el 25 de juliol i el 29 d'agost. El lloc de trobada, la plaça Europa i l'hora a • de 10 de la nit.

La primera sortida oficial fou el dimarts 25 de juliol, i per començar, vam escollir caminar. La primera ruta ens va portar cap al secà, pel camí d'Albatàrrec, cap a buscar la pujada cap als dipòsits d'Alfès, pel camí del Sant Esperit, i un cop als dipòsits, retorn cap al poble tot passant per l'ermita.

La segona sortida, de l'1 d'agost, tocava pedalar,

Participants a la primera sortida.

i ho vam fer pel camí de les Hortes fins a la carrerada per arribar a la casa de Grealó, on, després de la parada obligatòria, vam enfilarnos cap a les granges del Jepa i d'allí cap a les piscines pel camí del cementiri.

El 8 d'agost vam fer la tercera sortida, tocava

Participants a la segona sortida.

Participants a la tercera sortida.

caminada. Així des del punt de reunió a la plaça Europa, vam anar cap a la plaça Albíziez per dirigir-nos cap a la torre del Solanelles. D'allí cap a la torre del Solans i arribats a les granges del Marianga, vam agafar el camí que surt cap a la dreta per arribar a unes instal·lacions de la línia de l'AVE per realitzar un petit descans, i d'allí enfilarnos, paral·lels a la via del tren d'alta velocitat, cap al camí del cementiri i cap al poble.

La quarta sortida, tocava el 15 d'agost, però en ser festiu i estar programada al recinte de les piscines una pel·lícula infantil, vam decidir fer una excepció i passar-la al dimecres 16 d'agost. Com que tocava pedalar, vam agafar les bicicletes per anar direcció Puigverd a trobar la urbanització del Saladar i donar-hi una volta per tornar cap al poble. La cinquena sortida, última caminada, fou el dimarts 22 d'agost, i ens va portar, després de donar una volta pel poble, cap a camins del voltant de la carretera direcció a Puigverd.

En el moment d'escriure aquestes línies només queda l'última sortida de l'estiu, que aquest any serà diferent, ja que no podrem acabar a les instal·lacions de l'Aula Natura de Cal Fino, que es troben de vacances. Així que improvisarem una ruta de cloenda.

Com cada any hem d'agrair la col·laboració al nostre socorrista particular, en Sergi Puertas, que sense ell no podríem acabar la nit amb una capbussada, així com també agrair la col·laboració de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida, per permetre'ns utilitzar el recinte de les piscines.

Esperem que totes i tots els qui heu participat un dia o altre en alguna de les sortides hàgiu gaudit d'una bona estona. El propòsit no era altre que passar-s'ho SUPERBÉ!!

CINEMA JULIOL-AGOST

Dia	Pel·lícula
1 de juliol	Ballerina
15 de juliol	Los del tunel
29 de juliol	La bella y la bestia
12 d'agost	Logan
15 d'agost	Vaiana
19 d'agost	Manchester frente al mar
26 d'agost	Lion. Un camino a casa

FESTA MAJOR 2017

Josep Ma Esteve

L'arribada del mes de juliol és sinònim de Festa Major. Enguany, però, i degut a la proximitat de la revetlla de Sant Joan amb el primer cap de setmana de juliol, la Festa Major es va endarrerir al segon cap de setmana del mes, entre els dies 6 i 9 de juliol. Aquest any tots els actes han tingut molta acceptació per part de tothom. Llàstima que l'acte principal de la Festa, la Trobada de Bestiari Popular i Festiu, va quedar una mica deslluïda a causa de la pluja intermitent que va endarrerir unes actuacions i modificar-ne unes altres. El programa d'actes previst per la Festa Major fou el següent:

Dimecres dia 5

A les 10 de la nit.- BICICLETADA a càrrec de l'AMPA de l'escola *Els Til·lers*, amb sortida des de la plaça Major i arribada al recinte de les piscines on els participants, després de menjar un gelat, van poder remullar-se a les piscines.

Participants a la bicicletada de l'AMPA.

Dijous dia 6

De les 6 de la tarda a les 10 de la nit: *AIRFOOTBUBBLE* per a totes les edats al camp de futbol, consistent en un partit de futbol bombolla on els participants juguen des de l'interior d'una bombolla de plàstic.

A les 10 de la nit.- SOPAR DE GERMANOR, amb entrepà de llonganissa i vi al preu d'1 €, a l'espai poliesportiu.

Preparació d'entrepans.

A 2/4 d'11 de la nit.- BALL, amb el grup Alea, i tot seguit, actuació de Dj Christian, a l'espai poliesportiu.

Divendres dia 7

Durant tot el dia hi va haver preus populars a les firetes.

Des de 2/4 de 12 del matí fins a les 2 del migdia, i de les 4 de la tarda fins a 2/4 de 6.- JOCS AQUÀTICS, per a totes les edats, al recinte de les piscines municipals.

Jocs aquàtics a les piscines.

De les 7 de la tarda a les 9 del vespre.- FESTA HOLLY i festa de l'escuma, al carrer de Sant Ramon.

A les 7 de la tarda.- CONCERT amb l'orquestra *Nova Saturno*, al recinte poliesportiu.

A 1/4 de 9 del vespre.- BALL de tarda amb l'orquestra *Nova Saturno*, al recinte poliesportiu.

A les 10 de la nit.- 7a MARTINADA i sopar popular del Jovent, organitzat per l'AJALL, a la plaça de les Albizies.

A partir de 2/4 de 12 de la nit.- BALL, a l'espai poliesportiu, a càrrec de l'orquestra *Nova Saturno*. El ball es va dividir en dues parts, una més ballable, i una segona amb més "marxeta", on l'orquestra *Nova Saturno* es transforma en Band The Rock. A les 3 de la matinada.- *ITINERANT FESTIVAL*, gran nit de Dj's amb l'actuació de Blanca Ross i Martin's Dj, al recinte poliesportiu.

Dissabte dia 8

A 1/4 de 9 del matí.- XARANGA, amb *Los Metralletas* pels carrers del poble. Al finalitzar la xaranga hi va haver esmorzar popular.

A les 9 del matí.- TIR AL PLAT, al costat de la depuradora del poble, va tenir lloc una tirada al plat a càrrec de l'Associació de Caçadors. De 2/4 de 12 a 2/4 de dues del migdia i de les 4 a les 6 de la tarda.- GRAN TOBOGAN D'AIGUA, al carrers dels Gallarts.

De les 12 a les 2 del migdia.- Inici del TOUR de TAPES. Durant el dissabte i diumenge de Festa

Tobogan d'aigua.

Major, pels bars d'Artesa. Tots els participants que completessin el tour van participar en el sorteig d'un val de descompte de 50€ o 100€, en funció del nombre de tapes consumides.

A 2/4 de 6 de la tarda.- PLANTADA a la Plaça Major de les colles participants en la trobada de Bestiari Popular. A les 6 de la tarda, arribada des de diversos punts del poble de les percussions de les colles participants.

A 2/4 de 7 de la tarda.- Actuació dels Flabiolaires de l'escola *Els Til·lers* juntament amb el grup Quartana. Tot seguit MOSTRA DE BALLS DEL BESTIARI. Ballada individual de lluïment. A continuació, hi va haver el bateig de foc dels nous Diablons d'Artesa de Lleida i de la colla "Los petits dels Rojos de Junda". Tot seguit, es va iniciar el correfoc infantil. En cop acabat, hi va haver una tabalada infernal a càrrec de totes les colles, i un bany d'escuma a ritme de tambors davant de la Femosa.

A les 8 de la tarda.- BALL de tarda amb l'orquestra *La Fania*, al poliesportiu.

De les 11 de la nit fins a 2/4 de 2 de la matinada.- BALL de nit amb l'orquestra *La Fania*, al poliesportiu.

A 2/4 d'11 de la nit.- ESCALAMENT musical a

Correfoc del Rojos de Junda.

càrrec del grup *Cronistes*, a la plaça Major, com a acte previ al Festival d'Enceses.

A les 11 de la nit.- FESTIVAL D'ENCESES del bestiari de Catalunya, a la plaça Major. Després de l'apagada de llums, inici del correfoc amb els Rojos de Junda i un cop arribats a la plaça, inici del concurs d'enceses.

A 2/4 de 2 de la matinada.- ACTUACIÓ del grup musical *Ebri knight*.

A les 4 de la matinada.- VERSIONS I MARXA amb l'orquestra *La Fania*, a l'espai poliesportiu.

A partir de 2/4 de 7 del matí.- ACTUACIÓ de Dj Gnix, al poliesportiu.

Diumenge dia 9

De 2/4 de 9 del matí a 1/4 de 2 del migdia.- CONCURS de pintura ràpida. Durant el temps del concurs diversos pintors es van repartir pel poble per representar en les seves pintures diferents espais del nostre poble.

A les 12 del migdia.- MISSA major amb la Coral La Primavera d'Artesa de Lleida, a l'església parroquial.

Participants al concurs de pintura ràpida.

De 12 a 2 del migdia.- Continuació del TOUR de TAPES, per diversos bars i restaurants del poble.

A la 1 del migdia.- VERMUT popular i exposició dels quadres del concurs de pintura ràpida, al primer pis de la Llar de jubilats.

A les 6 de la tarda.- ESPECTACLE infantil itinerant "David el Ogro" a càrrec de la companyia La Cremallera, amb sortida des de la plaça Major i recorregut per diversos carrers del poble.

Espectacle infantil.

A les 7 de la tarda.- BALL llarg amb l'orquestra *Montecarlo*, i sorteig dels premis del Tour de tapes, a l'espai poliesportiu.

A 2/4 de 10 de la nit.- ESPECTACLE de màgia amb el *Mag Lari*, al recinte poliesportiu.

9^é FESTIVAL D'ENCESES DEL BESTIARI DE CATALUNYA I XII^a TROBADA DEL BESTIARI DE FOC D'ARTESA DE LLEIDA

Junta del Griu

Avui ens hem despertat suant, fa una calor estranya, se sent olor de sofre. El calendari marca 8 de juliol de 2017. De cop el cel es torna gris, sap que aquesta nit sota seu hi haurà l'infern. És el dia del 9^é Festival d'Enceses del Bestiari de Catalunya i de la XII^a Trobada del Bestiari de Foc d'Artesa de Lleida.

Per la tarda el poble s'aixeca de la migdiada a cop de timbals i gralles, no sabent d'on vénen, vénen de tot arreu. Les diferents colles de diables marquen el ritme fins a la plaça, on els més petits, els diablons, faran de les seves i obriran la porta sense retorn a la més fosca nit.

Com amfitrions, surten els Diablons d'Artesa de Lleida, seguits de la seva bèstia, l'Hydra, i la percussió de Kumbeva. Els acompanyen el Drac infantil de Granollers, el Drac de l'Agrupació de Bestiari de Catalunya i la colla *Los Petits dels Rojos de Junda* de Juneda, els quals tenim l'honor de batejar al bell mig de la plaça.

Les bèsties ballen, a ritme del Flabiolaires de l'Escola els Til·lers i el grup Quartana. Els diables cremen pels carrers, intenten fer marxar la pluja, però la natura és la més gran bèstia.

El Drac infantil de Granollers.

És hora de sopar i el cel comença a plorar, ens vol apagar, no li agraden els dimonis. Ens refugiem tots junts a cobert, mengem i preparam l'estratègia per fer foc sota l'aigua. No ens rendirem, som dimonis i si convé encendrem paraigües. Arriba l'hora marcada, les onze de la nit, el cel torna a llençar un avís. Totes les colles i bèsties ens reunim a la plaça. Aquest any participen el Drac de Sant Roc de Tarragona, Lo Grafus de Tortosa, el Drac Pepito de Sant Boi, la Gralla de Foc de Granollers, el Drac Apocaleus de Vallirana i l'amfitrió, el Griu d'Artesa de Lleida.

La música perilla, som de foc, no d'aigua. De sobte, comença a sonar la melodia dels tambors i els

Els Diablons d'Artesa.

Els Flaviolaires i el Grup Quartana.

La Gralla de Foc de Granollers.

Drac de Sant Roc de Tarragona.

Drac Apocaleus de Vallirana.

Lo Grafus de Tortosa.

diablers comencen a ballar per fer fora la pluja. L'aigua pot apagar el foc, però el foc també pot fer bullir l'aigua. Som partidaris de la segona opció,

doncs apareix en escena Jordi Botero, interpretat per Jordi Granell, el gran director artístic del festival. Dóna la benvinguda i allibera els diablers de Junda que comencen a posar llum a la plaça mullada, seguit de totes les bèsties que fan la primera encesa de concurs.

Tot seguit surt l'amfitrió, acompanyat de l'escut del poble que el va veure néixer, Artesa de Lleida. Mira al cel i planta cara, la festa és meva i ningú la parará. A partir d'aquell moment, els núvols retiren i el cel s'omple d'estrelles i d'espurnes de foc. El grup Cronistes entra en acció i comença a animar amb les seves melodies que posen les notes a cada guspira.

El Festival és viu, i continua endavant amb cada encesa, amb cada bèstia i amb el caliu del públic. De sobte, es veu sorprès per dues línies de foc fetes d'antorxes. Dibuixen un passadís que dóna camí a les dues bèsties amfitriones, el Griu i l'Hydra. Van guiades per una llum, és la de Sete Udina, que apareix projectat a la paret de l'església. És el nostre homenatge a un company, apassionat del món de les bèsties de foc i president de l'Associació de Bestiari de Catalunya, que ens va deixar el passat setembre. Un cop a la plaça, el cap de colla, "el Pitxi", Josep Mª Carrera, es vesteix i lliura el Ceptrop a la colla del Griu per què cremi en honor al Sete. També ho fan les dues bèsties artesenes que cremen juntament amb el Drac de l'Agrupació de Bestiari. És el nostre "Fins sempre Sete", una encesa de les moltes que vindran per tu i per tots, perquè aquest món no deixarà mai de cremar, sempre quedarà una guspira que encengui la flama.

Moment de l'homenatge a Sete Udina.

Finalment entren les altres bèsties, cremen totes juntes i un castell de focs tradicional dibuixa en la nit un record inoblidable.

Un cop el foc s'amansa el jurat entra en deliberació. En aquesta edició format per Jaume Múria, Vicepresident econòmic de l'Agrupació del Bestiari de Catalunya, Rosa Mullor, ex-vicepresidenta de

l'Agrupació de Bestiari durant 20 anys, Alberto Velasco, conservador del Museu de Lleida, Diocesà i Comarcal, Ramon Fontova, escriptor, músic i investigador, i Pere Puiggròs, alcalde d'Artesa de Lleida, amb la col·laboració d'Eva Sánchez, secretaria del Festival d'Enceses, i de Josep Mª Carrera, coordinador del Festival.

Lo Grafus de Tortosa, guanyador del concurs.

Es proclama el guanyador escollit pel jurat, aquest any és lo "Grafus de Tortosa", i segons el premi popular, surt victoriós el Drac Apocaleus de Vallirana. Moltes felicitats i moltes enceses més als dos. Tot seguit per revifar la flama entren a l'escenari el grup *Ebri Knight*, que omple l'ambient de folk i cançons d'un dels seus àlbums que fica nom a la nit: *Foc!*

I com cada any només queda agrair a tota la gent que ho fa possible, des del que l'endemà del festival ja pensa què fer l'any vinent, fins al que acaba escombrant les últimes restes de pólvora quan el sol posa color a les teulades.

No dubteu que tornarem, perquè el foc de l'ànima mai no descansa.

Salut i foc!

Exhibició del Drac de Sant Roc.

Exhibició del Drac Apocaleus.

Exhibició del Drac Pepito.

Exhibició de la Gralla de Foc.

ES CONTINUA BUSCANT FOGUERA PER SANT JOAN

Josep Maria Esteve

Això d'escriure no és el meu, em costa molt (crec que ja ho havia comentat abans), i a més a més, no en sé. Però no volia deixar passar l'ocasió, ni que sigui per fer-me una mica pesat, d'insistir en el tema de la foguera de Sant Joan.

I és que un any més, Sant Joan ja ha passat, i de nou, ens hem quedat sense una foguera amb cara i ulls. Aquest any, la "foguera" ha estat uns quants palets de fusta, 10 en concret, i algun que altre cartró.

Uns palets i quatre cartrons, per mi, no és una foguera. Per tant, el primer que hauríem de fer és no parlar d'encendre la foguera de Sant Joan. Potser hauríem de parlar de la crema d'uns palets. Sé que no tot és tan fàcil com dir: s'ha de fer una foguera com les d'abans. Abans teníem solars i eres on ho podíem fer amb tranquil·litat. Ara, les eres són naus industrials i els solars, o estan construïts o estan plens d'herbes. Abans el petits no ens movíem del carrer. Ara els pares no deixem que els nens es moguin del nostre costat. Abans la gent feia més coses. Ara ens agrada més trobar-ho tot fet.

Però crec que fer una foguera, entenent com a foguera un munt de caixes de cartró i fustes deixats de qualsevol manera, per petita que sigui, és molt millor que un palot o quatre palets de fusta. I no pot costar tant muntar-ho amb la col·laboració de tothom. Segur que els nens i nenes d'Artesa s'ho passaria molt bé recollint material combustible per les cases del poble com fèiem nosaltres de petits. A més, aprendrien el valor del treball en equip per un bé comú i general, no individual.

Una bona foguera amb els

Diablons del Griu ballant al seu voltant crec que crearia un ambient molt més festiu. I si a tot això, hi afegim la possibilitat d'anar a buscar la Flama del Canigó per encendre-la i organitzar una caminada o una pedalada per anar a rebre-la, i per suposat, el ball final, crec que quedaria una revetlla molt lluïda.

Aquest any en Joel no m'ha preguntat res, igual ja li ha passat la curiositat per saber què feia son pare de petit, però jo continuo amb la recança que, una revetlla més, continua sense saber què és una foguera com cal. Potser, la propera revetlla de Sant Joan, hauré de portar la família a celebrar la revetlla de Sant Joan a un altre poble per tal que pugui veure com és una foguera. Ara en Joel no està sol, la seva germana petita ja puja valenta...

SEGANT AMB GAVELLADORA

Felip Gallart Fernandez

Fotos: Arxiu La Femosa

Seguint amb el nostre objectiu de recuperació de les feines de pagès els dies 5 i 13 de juliol de 2017 vam reproduir la tasca de la sega. Ho vam fer amb una mica de retard, perquè vam haver de solucionar uns quants problemes amb la màquina de segar, una gavelladora amb dues rodes de goma de la casa Trepata de Tàrrrega, que feia molt anys que no funcionava i posar-la a punt ens va costar una mica. La feina de segar s'associava amb el mes de juny: “*Al juny / la falç al puny*” resava la dita, ja que és aquest mes quan s'acostumava a fer i era una de les feines més determinants de la pagesia. Llarga i feixuga, es deixaven totes les altres feines per poder segar i preparar-ho tot per a la batuda posterior.

La gavelladora

Al temps la sega es feia a força de braços i el homes segaven amb volant i les dones amb falç i falceta. Després es va introduir la dalla, la qual cosa va suposar un gran avenç. Cal dir que el nostre propòsit és el de recuperar la sega dels primers temps de la mecanització del camp, quan amb la incorporació de maquinària les feines agrícoles van esdevenir menys feixugues i es van simplificar els sistemes de producció. La industrialització també va arribar al món rural i amb ella tot un seguit de màquines que van anar desplaçant el treball manual i van permetre assolir uns majors i millors rendiments per superfície. La maquinària agrícola va suposar un canvi de mentalitat, amb una nova distribució del treball i de la mà d'obra i la necessitat de reinvertir beneficis en l'adquisició de nous aparells i eines. La gavelladora va ser un aparell que es va incorporar força aviat, essent Cyrus McCormick qui ja a l'any 1834 va patentar la primera segadora mecànica i un altre nord-americà, Hiram Moore, també l'any 1834, qui va patentar la primera segadora recol·lectora. Després van sorgir màquines semblants fabricades per cases com Deering, Massey Harrys, Oliver, John Deere, Viking o J.F. i Fahr. A les nostres contrades es van introduir a primers i a mitjans del segle XX procedents dels Estats Units i del centre d'Europa. Un seguit de fabricants espanyols i del nostre país les van copiar i van iniciar la seva fabricació. Van ser les Ajuria, Alpuema, el Leon o la més coneguda entre els nostres pagesos: les que sortien de la

fàbrica Trepata de Tàrrrega, una empresa que va marcar profundament la història de la mecanització del camp català.

A les nostres contrades les primeres gavelladores eren accionades per animals i després es van adaptar als tractors, essent la integració de la gavelladora i la màquina de batre el clar precedent de les actuals recol·lectores autopropulsades. Les gavelladores van suposar un gran avenç per a la pagesia, ja que van fer la feina de segar més ràpida, fàcil i efectiva. Ja no calia utilitzar tanta mà d'obra i amb poc temps van desaparèixer les antigues colles de segadors que omplien els nostres camps durant els intensos estius.

La gavelladora Trepata

Josep Trepata al seu taller de Tàrrrega va fer una versió senzilla de la màquina dalladora McCormick, que havia conegut en una estança a França i a partir sobretot de 1919 va començar a vendre les seves primeres gavelladores, que no es van popularitzar fins als anys trenta i sobretot a partir dels anys cinquanta. La seva acceptació entre els pagesos la va fer una màquina revolucionària a mitjans del segle XX.

La gavelladora *Trepata* s'emprava per a la sega de cereals com el blat i l'ordi. L'estirava un sol animal, generalment una mula. Tenia una barra de tall dentada, plana, que disposava d'una tisora accionada al pas de l'animal pels engranatges del cos central de la màquina. Una vegada tallat al seu pas per la barra de tall, el cereal queia dins una pastera on un sistema d'aspes l'anava

Gavelladora Trepata.

acumulant i en feia unes gavelles que després dipositava a terra. Només calia que el pagès les lligues i ja estaven preparades per anar cap a l'era. En el decurs dels anys en actiu, l'empresa targarina Trepat va vendre 33.496 garbelladores. El manteniment bàsic de la gavelladora era esmolar la serra de tall i greixar bé la màquina amb l'oli de què disposaven, podia ser de màquina, d'oliva o fins i tot el que sobrava de la cuina o de les llaunes de sardines del propi consum.

LA NOSTRA EXPERIÈNCIA

Preparació

El primer pas va ser preparar la gavelladora i l'animal.

La gavelladora: greixar les diferents parts de la màquina, col·locar bé el seient, baixar la pastera, treure la roda i posar-la a la punta de la pastera, treure el peu i amb l'engrenatge de la màquina adequar el nivell de la barra de tall.

L'animal: preparar la bèstia, guarnir-la amb el collar, coixinet de llaurar, les tirandes i les regnes. Enganxar l'animal al balancí de la màquina. Un cop enganxat l'animal a la màquina vam comprovar que els quatre rampills giratoris rodessin correctament i que la barra de tall estigués prou anivellada i fos prou efectiva.

Obrir rem

Uns quants segadors van picar i després esmolar la dalla i van obrir rem perquè l'animal tingués el primer pas obert i la gavelladora pogués passar

L'animal i la màquina preparats per segar.

sense que ni l'animal ni la màquina trepitgessin les espigues.

Segar amb gavelladora

Tant l'egua i el cavall que vam utilitzar van ser guiats per una persona estirant del ramal. La

Segador esmolant la dalla.

Obrint rem.

Feixos de les garbes del rem apartats a l'espona .

gavelladora va començar a circumval·lar el camp. La barra de tall dentada amb la seva tisora era accionada pel pas de l'animal i segava el tall d'espelt. Els rampills giratoris acompanyaven les espigues cap a la pastera i d'allí al terra del bancal on el deixaven en gavelles.

Segar amb gavelladora.

Lligant les garbes.

Les garbes fetes per la màquina de segar.

Feix.

Garbes i garberes

Un cop acabat de segar, amb les gavells tallades vam fer les garbes i les vam lligar cargolant al seu voltant els vencills. Uns dies després vam amuntegar les garbes fent-ne una gran garbera. Antigament a Artesa per poder-les comptar més fàcilment les garberes es feien de 25, 50 o 100 garbes cadascuna i si hi havia un escaig es posava una garbera a part. La garbera s'encarava bé per evitar que el vent no deixés al descobert les garbes. La nostra garbera ja era a punt per garbejar-la a l'era, però d'això ja us en parlarem en el proper número.

Garbera.

INDEPENDENTISTA, PER QUÈ?

Adolf Costafreda Castillo

Moltes vegades penso: com és que de molt jove ja era independentista?, al cap em vénen diferents raons o respostes, però una de les més convincents és aquesta:

Sempre penso en la figura de la meua padrina de cal Peix, la qual, a més a més de ser molt religiosa, tenia una memòria prodigiosa, per exemple: al voltant de 1930 va passar per Artesa el conegut folklorista Joan Amades i Gelat, el qual cercava per tot Catalunya les cançons populars. La Padrina lli'n va cantar, amb molta seguretat, una seixantena, algunes amb una lletra llarguíssima. La *Maria de cal Peix* o *la Peixa*, com ja he dit abans, era molt religiosa (de les de missa diària). Tenia una oració per cada hora del dia.

Tant si era a casa com al Portalet cosint amb les veïnes, quan el rellotge del campanar tocava hores, ella parava el que feia i preguntava: Quina hora ha tocat? Les dones i deien les tres o les cinc... Totes les dones paraven el que estaven fent i ella deia: "En aquesta hora

Jesús anava o venia o feia..., i la padrina deia l'oració que tocava (no en recordo cap d'oració), després resava una avemaria i acabava amb un: *Guardeu-nos Senyor de les quatre a les cinc fins a l'hora de la mort. I totes les dones tornaven a la seua feina.*

Un dia, el meu oncle *Ramonet de cal Ramon de la Ramona*, que també era molt religiós, em va dir: *Adolf, tu que saps escriure, per què no les escrius aquestes oracions de ta padrina?. Quan es morirà tot això es perdrà i a mí també m'agradaria de tenir-les per resar-les jo.* Sense pensar-m'ho gaire li vaig dir que ja ho faria.

Jo, als meus quinze o setze anys, de llegir en català sí que ho feia. A les golfes de cal Peix hi havia un munt de novel·letes de Folch i Torres i altres autors menys coneguts així com una llarga col·lecció d'exemplars de la revista EL PATUFET que llegia amb avidesa. Llegir en català sí, però escriure en català ja era una altra cosa. Vaig començar a intentar-ho, però no me'n vaig sortir;

els apòstrof, els guionets i el català que parlava la padrina menjant-se o amuntegant paraules m'era impossible de poder-lo transcriure. Vaig quedar dessolat. De cop em vaig adonar (si encara no ho sabia) que era analfabet en la meua pròpia llengua. Mentalment vaig fer una mirada cap a l'escola i em van venir a la memòria un munt de vexacions. Aquella escola franquista que volia de grat o per força castellanitzar-nos a tots. Els espanyols no han volgut ni han entès mai que ens entestéssim a seguir parlant en català, per ells era una rebequeria, ganes de fer-los enfadar. El mestre que vaig tenir després de complir els deu anys, era un tal Alfaro, de mala memòria. No recordo les

vegades que em féu copiar cent cops "*no hablaré catalán en classe*".

Em vaig comprar un diccionari i una gramàtica. Estudiar sols una llengua, encara que fos la pròpia, no em va ser gens fàcil. Quan em vaig veure amb cor de poder transcriure les oracions de la padrina, ja feia molt de temps que era morta. Sí que em va

servir, però, per entrevistar una colla de padrins i padrines per poder recuperar el folklore local, que encara es podia recuperar.

Quan penso que tenia esperances que amb la democràcia tot s'arreglaria, em poso colèric. Pensava que des de Madrid demanarien disculpes pels mals causats a la nostra cultura i que, amb el nou "règim", la nostra llengua s'aniria recuperant amb normalitat.

La democràcia, però, pel que es veu, tothom la concep a la manera que vol sempre que afavoreixi les seues pretensions. Mentre que els espanyols es pensen que ja ens han donat més del que ens mereixem i no es volen adonar de la magra situació de la nostra llengua, nosaltres hem de fer, ENCARA, actes reivindicatius per no morir asfixiats sota el pes d'allò que sempre deien i segurament encara pensen: **Si eres español habla la lengua del imperio.**

No, no em sento espanyol i per això vull la independència.

L'AVANTSALA DEL SOMNI

Roger Gil Barberà

Ja està. Ha passat. He aconseguit el que feia tant de temps que estava esperant. Després de fer més hores que un rellotge, suar sang i treballar més que el veterinari dels 101 dàlmates, he fet realitat el meu somni. Començo a treballar de guionista. Ara bé, per què després d'aconseguir un objectiu tan valuós no se'm dibuixa un somriure als llavis? Perquè, malauradament, he caigut a la zona de pànic.

La zona de pànic és un espai metafòric que engloba la por a allò desconegut i l'horror als nous reptes. Preocupar-se per allò que diran, el terror a fracassar i la possibilitat de fer el ridícul són sensacions que s'amaguen darrere d'aquest espai. En el meu cas, abans de la trucada que canviaria la meua vida, ans que m'oferissin una feina on podria fer la primera pela treballant del que m'agrada, jo estava exercint d'enginyer químic, el que havia estudiat. Tenia un sou decent, un horari genial i complia a la feina, però no m'agradava. Estava còmode o, com es coneix en psicologia, estava en la zona de confort. La zona de confort, igual que la zona de pànic, també és un lloc figuratiu en el qual s'està còmode perquè un està

habituat a l'entorn. En aquest espai succeeixen coses conegudes, siguin agradables o no. Els embussos diaris a la carretera, les discussions amb els superiors i els estira-i-arronses de la vida en parella són clars exemples de la

Després de despenjar el telèfon, i amb la meua primera feina de guionista sota el braç, havia sortit de la meua zona de confort (terreny conegut) i havia anat a petar a la zona de pànic (terreny desconegut). Però com va escriure el director Christopher Nolan a la pel·lícula "El cavaller fosc": "La nit és més fosca just abans que surti el sol". I el sol estava a punt de sortir. Vaig entendre que la meua motivació era l'únic que podia derrotar les meves pors. La meua por a perdre. A perdre el que tenia. A perdre la meua feina d'enginyer de la qual, a més a més, no gaudia.

Vaig aprendre que havia de confiar en mi mateix. Que havia de lluitar per allò que volia perquè, com diu el polèmic Jim Carrey, "si pots fracassar fent una cosa que no t'agrada, per què no arriscar-te fent-ne una que t'apassiona?".

En definitiva, vaig comprendre Steve Jobs quan deia allò de: "Si no treballes pels teus somnis, algú et contractarà perquè treballis pels seus". I així, com per art de màgia, va ser com vaig transformar la meua zona de pànic en allò que s'anomena la zona màgica.

DOMUS DOMINI. ESTACIONS DE TREN

Miquel Carrera Castellví

Si fem un exercici de cerca en la nostra memòria de quan va ser el primer cop que vam anar en tren ... potser recordarem una excursió amb l'escola fins l'Espluga de Francolí o potser una sortida amb la família fins A Barcelona per veure monuments, o tal vegada el record sinistre d'un tren que ens prengué amb d'altres quintos cap a casernes llunyanes. Sigui quin sigui el record, que segurament donaria per un altre article i així m'ho apunto a la llibreta de les idees, previ el viatge hi hagué una estada llarga o curta en una estació, estació de tren.

I d'això volia parlar, d'aquests edificis i de tot el simbolisme que en ells hi ha. A banda de l'estrictament oficial, de les guixetes, les sales d'espera, els panells informatius, els lavabos, els immensos "halls", les andanes... no em negareu que hi ha altres imatges que us venen al cap, imatges i emocions; comiats, comiats efusius potser, benvingudes, adéus desgarrats, partides temeroses, corredisses de retard, etc.

He estat durant uns anys usuari de trens i d'estacions de tren, i us asseguro que passar-hi una estona és un bon

mirall de la societat, del món. Parlant de les emocions que allí es donen, hi he vist adéus desgarradors, amb llàgrima viva, hi he vist adéus d'amor tranquil, hi he vist els nervis d'emprendre un viatge pendent de maletes, canalla i paperassa, hi he vist gent perduda, gent pausada, gent educada i gent que no ho era tant. A l'estació de Tarragona, prop del mar i de l'amfiteatre, com que cobreix la línia cap a Barcelona i amb molta freqüència de trens, hi he vist moltes cares, tot un espectacle, tota una lliçó de badar.

No em puc estar, parlant de Tarragona, d'una visió emocionant. Un divendres d'hivern, passades les 9 de la nit i amb un temps ventós i fred, una viatgera de mitjana edat, guapa i arreglada empenia el viatge sola cap a Barcelona. Jo estava a l'andana principal esperant un tren cap a Lleida, resguardat per l'edifici i contemplava l'elegància de la viatgera a l'andana de davant meu; estava sola en tot el moll i aguantava valenta el mal temps, ben tapada amb un abric de festa, i amb l'únic complement d'un bastó blanc. Quant vaig aprendre aquella nit ...

Tot és personal, pensaments íntims del meu rodar. M'atabalen les grans estacions, plenes de gent, cartells, andanes i presses, i no he gaudit mai de l'estació de Sants a Barcelona en clara contradicció amb allò de badar mirant gent. En fujo ràpidament sempre que hi sóc; potser en general és que no m'agraden les estacions tancades, soterrades i fosques. Per això mantinc també que l'estació de Lleida m'atreu; no sé on vaig llegir que la definien com a monumental i excessiva, i és cert que és un edifici ampul·lós, d'uns altres temps, però aquí el tenim. I m'agraden els vidres que permeten veure les vies, i les andanes, i la gent que viatja. També m'agrada l'estació de França, la grandiositat de la façana i el "hall", i l'extraordinari de les dues marquesines metàl·liques interiors.

També m'agraden les petites estacions, aquelles, bé obertes o tancades, que mantenen un cert esperit de quan van ser fetes, on s'hi puguin contemplar arcs de totxo, combinacions de pedra i maons, les teules planes, els grans magatzems amb voladissos per protegir les càrregues, les grues rovellades, les marquesines amb antigues estructures,

Estació de Lleida.

encara oferint aixopluc, i aquell esperit tranquil, dels trens vells i de quan passejar per l'estació podia ser encara un passatemps ideal. De vies i estacions romàntiques en sabem segurament unes quantes, però avui deixeu que us proposi no una visita a una estació sinó una excursioneta en tren: de Cervera a Manresa i tornar. Un diumenge al matí, ara que vindran les fresques de la tardor, matineu i us atanseu fins a l'estació de Cervera, i allí preneu el Rodalies que fa el trajecte Lleida Barcelona. Es una hora de camí per racons de postal de la Catalunya agrícola interior, on descobrireu paratges que us faran prometre que hi heu de tornar amb més calma, com potser Rajadell o les vistes des de l'altiplà de Calaf. En arribar a Manresa, deixeu l'estació que no té gaire cosa, i un volt per la ciutat, a peu, com quan éreu joves i el tren us duia a tot arreu. I una mica de ciutat medieval, una mica de curiositat per sant Ignasi, i ja teniu un diumenge passat, pensant que encara podeu, en arribar a Cervera, encomanar un bon berenar i reposar de tanta bellesa.

BOB, VIDA INTEL·LIGENT

Lluís Salvador

Estic segur que la nostra jove canalla troba els articles de la Femosa una mica espessos i per compensar-los avui penso explicar un conte. Vet aquí que el meu oncle Juanito tenia un gos pastor molt espavilat, tant, que semblava una persona. El meu oncle era pastor i cada dia, matí i tarda sortia amb el seu ramat i el seu fidel gos a pasturar l'herba que sortia en mig del rostoll. BOB era el seu nom, però la gent sovint li volia canviar, li deien Bup de forma insistent i el gos espavilat com era, sabia que els humans eren molt intel·ligents, però, que gent que no el coneixia de res li volguessin imposar un altre nom, feia que ho posés en dubte.

Pel matí no es matinava gaire, ja que a les ovelles no els convenia menjar l'herba molla per l'aigüera de la nit. BOB sabia que quan sonava el despertador el seu amo sempre deia, *cinc minuts més*, ell en canvi amb 5 segons en tenia prou perquè el seu cor enviés tota l'energia que calgués a les cames i al cap.

En un instant estava a punt per espavilar el meu oncle estirant-li el camal del pijama mentre es repapava al llit. La meva tieta li tenia prohibida l'entrada a casa, però BOB sempre que podia s'esmunyia i el que el feia més feliç era rebre les primeres abraçades del dia del Juanito. Amb un gran barret al cap, el sarró a l'esquerra i la mangala a la dreta sortia el pastor amb el ramat, al seu costat com un general, BOB, amb un ull sobre el seu patró i l'altre sobre el ramat que estava format, majoritàriament, per ovelles encara que hi havia també algunes cabres. Les ovelles eren més prudentes que les cabres, elles pensaven que eren més espavilades, amb una estratègia única, totes ben juntes, menjant i cagant plegades, anant a la seva, pensant que tenien la raó en tot i que eren millors que les cabres, que els gossos i que els escarabats. L'opinió del BOB sobre les ovelles no era massa reeixida, animals bobos sense massa iniciativa. Un dia, a la caiguda de la tarda, tornant cap al mas, passant prop d'una finca on hi havia una magnífica vinya envoltada per una tanca baixa, una cabra la va saltar esperant trobar-se un raïm dolçíssim. El pastor es va posar en tensió i el gos que ho havia vist tot va anar a veure com ho podia solucionar. Una ovella esperonada per l'olor i l'acció de la cabra

també volia saltar, però el BOB li va fer saber que no volia que saltés amb una bona mossegada a la cama, així i tot l'ovella va saltar.

A l'altra banda de la tanca al veure la cabra la mala baba que gastava el BOB tornà a saltar la tanca i desaparegué entre el ramat, però l'ovella trapella anava rosegant els dolços carrols fins que va notar una segona queixalada a la pota esquerra. BOB sabia que tot això li portaria problemes al seu amo i volia que l'ovella tornés al ramat ràpidament, però tenia les dues cames mossegades i li fallaven les forces per saltar. Total que va posar el cap sota de la panxa de l'ovella i tots dos van saltar. L'ovella va arribar a l'altra banda sense més novetats, però el BOP no va poder saltar netament i el seu collar va quedar enganxat a la tanca. Era un collar vell i deslluït, amb el seu nom escrit en una xapa, però fort que ara l'escanyava i del que no es podia deslliurar ni amb estrebades ni amb moviments bruscos. El temps passava a tota velocitat i les forces minvaven. BOB no volia sortir d'aquest món amb l'angoixa i por per una fi inevitable i no és que es volgués rendir, però va posar la resta de les seves forces en recordar moments feliços, corrent pels prats del Port d'Orta jugant amb el Juanito. En plena desconexió de la vida unes mans salvadores el van alliberar d'aquella situació mortal, el meu oncle va arribar a temps, uns braços el porten i el posen a l'ombra, un raig d'aigua sobre la cara i el cap el van tornar a la realitat de la vida. No es trobava amb forces, estava infinitament fatigat com si hagués corregut una setmana sense aturar-se, nota que respira i que el seu cor batega furiós a punt d'esclatar-li dins del pit.

El Juanito li posa un caramel a la boca, vol que li duri, però amb defici es posa a mastegar-lo, nota que les barres se li quedes com enganxades, com soldades i en aquest moment reflexiona que el que més estima el pastor és el seu gos, però una de les coses que més el molesta és que es passi mossegant el bestiar. De tornada a la vida es compromet no mossegar cap ovella que no s'ho mereixés.

Deia el meu oncle que era més fàcil trobar intel·ligència més allà dels humans que vida més allà de la mort.

TRANSPARÈNCIA VS. CORRUPCIÓ

Patricia Soberón. Psicòloga i cofundadora del Innovation Center for Collaborative Intelligence

El terrible panorama de judicis per corrupció que estem presenciant produeix malestar, desencant i enuig. Molts senten que estem pitjor que mai i que la societat se'n va en orris en matèria d'ètica pública.

Sincerament no ho crec. Els abusos de poder s'han donat pràcticament en totes les èpoques de la humanitat i es considerava «normal» aquest tipus de comportaments.

L'evolució dels sistemes democràtics ha creat uns contrapesos entre els diferents poders, però aquests contrapesos no han sigut suficients —prou que es veu—per eradicar aquestes pràctiques, que quedaven ocultes i impunes. Per això em sembla que és un signe d'avenç el que estem presenciant, encara que no sigui agradable. Un element d'aquest canvi és la tecnologia digital, que ha modificat les regles del *joc del fet i amagar* que gairebé totes les societats havien preservat fins fa uns pocs decennis. La intimitat gelosament guardada per polítics, amants, llobbistes, banquers i artistes, és airejada sense pudor davant d'un públic sempre disposat a assabentar-se del que altres voldrien amargar.

Aquesta situació evoca el que l'any 1948 va imaginar George Orwell i va projectar en el seu llibre *1984*: una societat vigilada per el Gran Germà, un govern omnipresent i controlador, àvid de la vida privada d'una massa humana plana i apàtica. En la realitat d'avui els governs poden vigilar els seu ciutadans, però l'autèntic control es troba en mans de gegants empreses particulars proveïdores de serveis a Internet. I les masses de persones no estan només vegetant: també vigilen i estan participant més activament. Què ha canviat per què es compleixin només a mitges les previsions d'Orwell? El somni daurat de tot dictador de cop es veu alterat per un escenari més incontrolable de l'esperat. L'*smartphone*, els drons i les càmeres urbanes han esborrat les fronteres entre el que és públic i el que és privat. Ningú ja no sap, quan treu el cap per la finestra amb cara preocupada o besa el seu interlocutor en el bar, quin mòbil o quina càmera el gravarà i compartirà la imatge a Internet. Les escenes de llit, les converses íntimes, els desfogaments verbals, els comptes «B», tot pot ser enregistrat i exposat a la mirada i la oïda públiques sense solució de continuïtat.

Les fotos per satèl·lit ens fan de mirall en el sostre, ens reflecteixen d'una manera impúdica a escala planetària. Davant dels nostres ulls queden les meravelles que encara conserva el planeta, però també, sense pal·liatius, les diferències socials entre les ciutats, la devastació dels boscos, el desgel de les glaceres. I ja posats a dir-ho tot, es pot fotografiar una casa concreta, una àrea de jardí, un amagatall on ja ningú estarà lliure de les mirades indiscretes.

Les xarxes socials fan de caixa de ressonància de qualsevol anècdota aïllada. Hi ha milions d'ulls que estan escrutant el que s'ha publicat per tornar a publicar-ho, multiplicant fins a l'infinit els ecos d'un fet, per nimi que sigui.

Si a més la cultura del *hacker*, popularitzada per Wikileaks, proclama com a dret a la informació el saber sempre i en tot moment què passa i on, l'oportunitat d'amagar-se és cada vegada més escassa. Per això un valor clau en la societat de la informació és la transparència: la responsabilitat sobre les pròpies accions, la coherència entre el que es diu i el que es fa. Una transparència obligada, potser, i que hauríem de matisar ben aviat, però que empeny als personatges notables de la vida social a ser congruents. Menys xerrameca i més realitats.

Barcelona, maig de 2017.

Àmbit Maria Corral

ROBOÈTICA

Pere Reixach. *Especialitzat en estudis del pensament i estudis socials*

El *Mobile World Congress* s'ha clausurat a Barcelona com la millor edició de la seva història. Ho diu la premsa. Ha esdevingut com un Aladí amb la seva llàntia màgica. Ofertes i més ofertes per construir-nos un món més còmode i plàcid, a l'alçada dels nostres desitjos.

Serà un «món millor»? Em sembla que no. Almenys si tenim en compte que el Fòrum Econòmic Mundial, reunit a Davos, ha obert les portes al futur (el seu?) i ha anunciat que ja tenim aquí «la indústria 4.0», o sigui, la «4a revolució industrial» on es desenvoluparà massivament la robotització de les empreses.

Es preveu que en cinc anys s'estalviaran set milions de llocs de treball i potser, amb sort, les noves tecnologies en crearan uns dos milions. Resumint, cinc milions de treballadors aniran al carrer.

No és banal que el filòsof postmaterialista Jordi Pigem, guanyador del XXV Premi Joan Maragall amb la seva obra *Àngels i Robots*, es preguntí: «On ens porta l'embranchida de l'explosió tecnològica dels darrers temps? És la demostració del progrés de la modernitat o el símptoma d'un procés deshumanitzador?»

També em permeto fer una pregunta: sabrem desenvolupar una ètica d'acord amb el nou món de relació amb els robots dotats d'intel·ligència artificial? Prenem una mica de perspectiva. Tot just encarrilada la qüestió sobre si els animals són agents ètics i han de ser objecte de drets i deures, que ja tenim a la palestra el debat sobre si les màquines i els robots han de ser també objecte d'una dimensió ètica.

De fet, la reflexió filosòfica sobre la relació home-tècnica és tan antiga com el mateix discurs filosòfic. Però és ara i avui, quan es deixa entreveure la gran potencialitat de la màquina i el món nou que crea la tecnologia, que es fa urgent la reflexió i, sobre tot, la seva divulgació. Heus aquí dues mostres: Herbert Marcuse, el filòsof de la Revolució del Maig 68 ens diu en *L'Home unidimensional*: «La societat tecnològica, és un sistema de dominació que ja opera en el concepte i en la construcció de tècniques.» Pel filòsof de Burdeos, Jaques. Ellul: «L'home s'ha fet omniddependent de la tècnica. Hom podrà dir que l'home, gràcies a la tècnica, s'ha alliberat de les necessitats de la naturalesa, però això no

ha estat sinó per quedar atrapat en un altre necessitat, la del món de l'artifici, de la programació i del control.»

Tanmateix, el discurs ètic sobre les màquines ja no és sobre el seu ús i la prevenció, sobre si són la causa d'esdeveniments apocalíptics per a la humanitat, sinó sobre quelcom més quotidià que queda reflectit amb la següent consideració: si les màquines, especialment la robòtica, configuren el nostre dia a dia i col·laboren amb nosaltres a la llar i a la feina, ¿quina ha de ser la nostra relació amb aquestes màquines?

El tema no és menor i ja ha entrat en la dinàmica legislativa. El Parlament Europeu ha aprovat una resolució que insta la Comissió Europea a regular l'àmbit de la robòtica i la intel·ligència artificial. L'informe proposa que els robots paguin impostos i seguretat social, que tinguin un botó de la mort perquè puguin ser apagats, que es determini quins seran els responsables dels accidents que puguin ocasionar i que, en el cas que arribin a ser més intel·ligents que nosaltres, apliquin lleis de control. De fet, fa deu anys, una colla de científics britànics es varen reunir al Museu de la Ciència de Londres, per encàrrec del govern, per debatre els «Drets dels Robots».

Partien de la premissa que, amb el desenvolupament de la intel·ligència artificial, pot ser que un dia les màquines adquireixin consciència i sentin emocions.

Com les tractarem aleshores? Tindrà el propietari dret a desendollar-la o destruir la seva programació intel·ligent? Serà això un assassinat? Si el robot té la forma de gos, amb un nivell mental equivalent a aquest animal i limitada la seva gamma d'emocions, seria cruel pegar-li o només seria donar uns cops a unes peces metàl·liques o de plàstic? Poden els robots portar armes? Si s'envia un robot per assassinar un ésser humà, de qui serà la culpa? ¿De les persones que el varen dissenyar, de l'empresa que el va construir, de qui el va adquirir o de la mateixa màquina? Aquestes i moltes altres preguntes caldrà fer-nos sobre la nostra relació ètica amb les màquines. Tanmateix, prenc la dita «doctors té l'església», i els prego que s'espavilin, treballin i configuren un «codi ètic» abans que els robots el facin. Barcelona, març 2017

Àmbit Maria Corral

Connecta't al català!

Full informatiu del Servei Comarcal de Català del Segrià/2

Cursos de català per a adults (període 2017-2018). Presencials i a distància. Inscripció oberta.

Trobareu tota la informació dels cursos de català que es fan a la comarca i al Centre de Normalització Lingüística de Lleida als llocs web següents:

www.segria.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlleida

Certificats oficials. Apunteu-vos-hi!!

Sabíeu què...?

Temps de verema: terminologia de les varietats vitivinícoles

TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. Terminologia de les varietats vitivinícoles [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2016. (Diccionaris en Línia).

Som en temps de verema i de les nostres vinyes en surten diferents varietats que tenen el seu origen en una tradició llarga i ancestral, i altres que han estat introduïdes més recentment: **garnatxa, ull de llebre, monestrell, macabeu, moscatell d'Alexandria.**

Sovint, però, ens trobem amb dubtes a l'hora d'escriure-les: el **chardonnay** o el **gewürztraminer** (varietats blanques de raïm), són manlleus adaptats al català sense cap modificació gràfica, tal com el famós **cabernet sauvignon**, del cep originari de la regió occitana de Bordeus, resultat de l'encreuament de **cabernet franc** i **sauvignon blanc**, vigorós i productiu, que dona el raïm cabernet sauvignon. Altres denominacions provenen de noms propis de lloc o de persona: el **carinyena** (del municipi aragonès del mateix nom) o el **pedro ximenes**. També es poden trobar denominacions descriptives o metafòriques, com ara la **pansa blanca** (més conegut com a **xarel·lo** o **cartoixà**) o l'**ull de llebre**.

Tots els dubtes que se'ns puguin presentar a l'hora de denominar vins els podem resoldre al diccionari en línia que el TERMCAT ha publicat, tant aspectes referents a escriptura de les denominacions, com a criteris de majúscules i minúscules, de gènere gramatical assignat als noms dels ceps, els raïms i els vins; els sinònims i les variants lingüístiques documentades: http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/219

Si a més, voleu gaudir d'una experiència inoblidable vinculada al món del vi, consulteu totes les activitats que la **Ruta del Vi de Lleida** us proposa: 43 cellers, 7 paisatges i mosaics de colors absolutament diferents uns dels altres, amb ceps plantats des dels 200 metres als més de 1.000 metres d'alçada al Pirineu, que es tradueixen en uns vins absolutament especials, gràcies al fort contrast tèrmic. Més de 70 empreses, entre restaurants, hotels, empreses d'activitats turístiques, que estan compromeses per sorprendre't i fer de la teua estada a les nostres terres alguna cosa per explicar i recordar: <http://www.rutadelvidelleida.cat>

Servei Comarcal de Català del Segrià-Centre de Normalització Lingüística de Lleida
segria@cpnl.cat www.cpnl.cat C. del Canyeret,
12 25007 Lleida Tel. 973 05 48 00

DOÑA CLARA (AQUARIUS)

Joan Ramon París Oró

Ja fa molt temps que no comento cap pel·lícula. Essent com m'agrada el cinema, però quan escric dedico una gran part de les meves energies a comentar viatges, la meva altra gran passió. No obstant això, el cinema, en ser una activitat contemplativa, sintonitza amb l'altre costat que hi ha en mi com si fos el complement a l'activitat, igual que el *yin i el *yan.

Tot això ve al cas perquè no fa gaire que em vaig quedar absorbt en visionar una pel·lícula que m'ha deixat una profunda empremta. No es tracta d'un film estrella, i malgrat la seva qualitat innegable ha passat bastant desapercbut per a gran part dels potencials espectadors del nostre país. L'argument és real com la vida mateixa: Una dona madura viu sola en un edifici que està buit. Ella resisteix l'assetjament immobiliari d'una agència que vol ensorrar l'edifici per crear un nou complex. Però no tracta solament del desallotjament veïnal, sinó que abasta temes com la solitud, el pas del

temps, l'ensulsiada d'un cert estatus social, la problemàtica de la dona quan deixa de ser el centre de les mirades masculines.

En l'àmbit del simple, però alhora profund discórrer, la cinta, que té en la seva protagonista, la seva principal raó de ser i permeteu-me que us confessi la meva fascinació, és Sonia Braga, una de les meves actrius favorites de tots els temps. Només fa falta recordar la famosa pel·lícula "el petó de la dona aranya" amb el gran William Hurt i el no menys famós Raul Julia, per adonar-se que malgrat els seus importants acompanyants, l'estel brilla amb llum pròpia.

De facto en aquella pel·lícula Hurt, presoner en una presó llatinoamericana té un somni o més ben dit, una successió contínua de "visions" que li permeten fer viure a ell i al seu company en un altre món.

Es tracta d'un lloc de fantasia en el qual es troba una dona perfecta que li obre la porta a la imaginació i el més enllà.

No puc negar que la pel·lícula em va causar un fort impacte emocional, i com William Hurt em vaig sentir fascinat per una dona tan bella que respirava una forta sensualitat per tots costats.

Recordo, vagament que quan posteriorment vaig anar al Brasil, buscava trobar aquella dona que havia deixat un pòsit perenne en el més profund de la meva fantasia.

En aquella pel·lícula es tractava de veure a Sonia Braga en estat pur, i en el seu millor moment. Per això recomano visionar abans "el petó" perquè així serà més fàcil comprendre que un dels temes fonamentals que tracta *Doña Clara* és "el del pas del temps".

No és un tema que es tracti gaire però que afecta decisivament la dona. D'aquesta manera, es pot considerar "la bellesa" com un eficaç instrument per aconseguir reconeixement i poder en totes les esferes socials.

Tot aquest artifici trontolla quan comencen a aparèixer les primeres arrugues, els primer símptomes a què ningú no és immune al pas del temps. Com la situació és irreversible, quan no hi ha marxa enrere l'única solució a nivell pràctic és suavitzar l'entrada de la vellesa amb diferents productes o tècniques.

I és precisament d'aquest tema del que tracta la pel·lícula *Doña Clara*, d'una dona "vinguda a menys" que viu dels records del passat, però que continua

conservant la seva energia i un temperament que li permet lluitar contra el destí. La seva energia vital li permet enfrontar-se amb tot tipus d'adversitats entre les quals estan incloses les dels seus propis fills que desitgen que cedeixi als desitjos de la constructora.

Però Sonia Braga, és capaç de mostrar les seves pròpies ferides en un acte d'afirmació i de supervivència. Visionant el film, vaig entendre com una actriu que està en el més alt de la fama es dilueix de sobte i desapareix de l'escena per un llarg període de temps. De manera que la pel·lícula es converteix en dues històries de vida que alhora s'uneixen i complementen.

Crec que *Doña Clara* no es pot dissociar de Sonia Braga, i aquest es demostra en les escenes més brillants del llargmetratge. Com quan l'actriu contracta un gícoló per tenir sexe. És l'únic camí que troba aquella dona elegant i bella per recuperar les velles glòries del passat, quan en els seus moments d'esplendor només havia d'escollir els nombrosos pretendents que pul·lulaven al seu voltant. Ara, és ella la qual ha de pagar per retrobar-se a si mateixa a través d'una relació que li indica que encara és vàlida com a dona i persona. Aquesta autoafirmació ve també expressada magistralment quan es despulla davant la càmera, el que representa un acte que implica ja no tant nuesa en el pla físic sinó també moral. Es tracta de mostrar a si mateixa i al món sencer les marques que li han deixat la vida i que es reflecteixen al llarg del seu cos. Aquella pell sensible, perfumada, llisa es veu de sobte trencada per un enorme solc que delata la falta del seu pit esquerre. Sonia Braga mostra a la càmera com queda el seu cos mutilat, en un acte de desafiament al món, demostrant que malgrat els seus traumes ella continua estant i sentint-se viva.

La meua particular Sonia Braga com abans he dit la vaig conèixer a Manaus, ciutat mítica que ocupa el centre de l'Amazònia. Igual que a la pel·lícula en què al principi es detalla una festa en el seu honor, com tantes festes que es fan al Brasil, la meua trobada amb la segona Sonia em va deixar enamorat.

En realitat, no vaig saber mai si l'atracció que vaig sentir per aquella noia era per ella mateixa o perquè em recordava en les seves faccions, en el seu pèl

en la seva manera de parlar o mirar la fascinant musa. Aquest és un dubte que m'ha acompanyat durant molts anys, i encara ara no he pogut esbrinar la solució.

De la meua Sònia particular recordo imatges fragmentades, com suspeses en el temps. Ella va ser la que em va portar a visitar l'immens teatre de l'òpera de la ciutat. Resultava sorprenent que en ple Amazonas existís aquest fastuós edifici construït per acabats terratinents. No obstant això, malgrat la seva riquesa, el que feia brillar amb llum pròpia aquell lloc era la magnètica presència de la meua acompanyant.

Ha passat el temps, i he de suposar que l'envelliment també ha marcat la faç de la bellesa del seu rostre. Però el que considero important és que la dignitat es mantingui intacta. Això és el que intenta dir al món l'heroïna d'aquesta pel·lícula quan ens adonem de la mutilació del seu pit. No obstant això, aquí està amb una personalitat desbordant disposada a menjar-se el món si cal. La protagonista es refugia en els vells discos que, tot i no ser gaire vells, ara gairebé ningú no escolta. Retrat d'una època convulsa, anàrquica, irreverent, en què semblava moure el món i davant les velles estructures de poder. Sonia en els anys 70 pertany a la nova burgesia amb vocació liberal, i s'instal·la en un apartament del centre de Recife, a primera línia de mar.

No obstant això, els temps canvien i ja no queda res d'aquella gent encisada per la intel·lectualitat i de capacitat transformadora. Ara tot està anquilosat, i els joves gairebé sense ideals imposen el pragmatisme monetari al seu model de vida. Compulsivament escolta discos de la seva època, mentre observa el moll, els seus canvis i les seves transformacions. Ella es troba sola davant del món, en certa manera decebuda per la manera en què els seus fills tracten el tema de l'assetjament a què es veu sotmesa per part de la immobiliària. La percepció de la seva família és la del present, en què l'ètica i els valors que van sustentar la ideologia d'altres èpoques han desaparegut. *Acuaris*, és el símbol del nou capitalisme on prima els diners per sobre de la raó. La seva família vol que abandoni l'apartament i que accepti l'oferta, sense entendre que per a la nostra protagonista la casa, el seu niu, constitueix la veritable raó d'existir.

És en el seu habitatge, on construeix el seu món, va compartir dies de felicitat i disgustos amb el seu marit, el lloc on va criar les criatures. Si aquest lloc, que per a ella és com "un temple" on té dipositades les poques il·lusions que encara romanen latents, es trenca, la vida deixarà de tenir sentit.

Resulta paradigmàtic la gran importància que dóna la dona a l'obtenció d'una llar. És per a ella el punt

de referència essencial que l'ajudarà a construir la seva pròpia identitat.

En resum, sense la seva llar de sempre no hi ha vida, és per tant precís lluitar “contra vent i marea” contra el que entorpeixi tal referent. Si cau la seva casa, serà arrossegada en la seva ensulsiada. En certa manera, el seu personatge conté tints èpics d'heroïna enfront l'assetjament subliminal a la qual es veu sotmesa. Es tracta d'una lluita sòrdida enfront de gent de corbata planxada i somriure forçat. No hi ha violència, però s'intueix en amenaces quan amb amplis somriures i aparents bones maneres la pressionen perquè deixi l'habitatge.

En certa manera, el director fa una velada crítica a la classe política que posseeix el poder sota la tirania del “guant blanc”. És un model polític que han copiat diversos països del sistema americà posterior a la “guerra freda”. Les polítiques neoliberals seran la nova versió del sistema perquè res no s'escapi al seu control.

Com la dictadura ja no està de moda, excepte casos estrambòtics com el de Kim a Corea o el de Duterte a Filipines, fa falta reinventar-se. Aquests invents afecten també la nostra política

tant en l'àmbit internacional com nacional. Es tracta de promoure polític amb “bona imatge” o amb missatges que calin a l'audiència (cas dels nacionalismes per preservar interessos elitistes). No deixa de ser paradoxal que aquests somriures “estil profiden” que pretenen embolicar com “una tela d'aranya” la protagonista, amaguen tèrbols manejos, sucosos beneficis que atempten contra la dignitat humana.

No explicaré el final de la pel·lícula, però el director llança un “fil d'esperança” als més desfavorits, en aquest món d'especulació i negocis. Al cap i a la fi, Donya Clara surt victoriosa de la seva lluita contra els representants del frau i l'especulació, cosa que a la vida real succeeix en comptades ocasions.

EN RECORD DE LES ESPIGOLAIRES

Joan Gallart Nadal (Joanet del Batlle)

Mentre llegeixo a la Femosa l'escrit de “Les birbadores” del benvolgut escriptor Felip Gallart, em ve a la memòria el record de “les espigolaires”, com la sra. Melis o la sra. Vilanova, entre moltes altres, que recollien les espigues que quedaven sota el sol... Explico que algun dia també ens ho expliqui l'amic Felip!

Ara som al temps de segar i batre. El temps del sol i de la calor... Encara que amb el canvi climàtic, sense que ens n'adonem, la terra s'escalfa i el sol crema més.

Com una estacada passa quan després de l'albada, el metge li diu a un vell pagès que ja és gran: “amic meu, la terra i el sol ja no et volen”. Damunt del meu vell tractor, m'he posat una caseta. Déu meu, quina il·lusió! És la meva barraqueta. No té portes ni balcó, i per la finestra l'aire passa de pressa emportant-se la pols i l'escalfor. Em donarà bona ombra! Quan el sol estigui ben amunt, ni la cara ni els braços em podrà cremar... i no em caldrà anar escaldat. M'hi posaré cortinetes de moixonets i

floretes i, quan la veuran passar, la mainada em dirà: “és bonica la caseta damunt d'aquest vell tractor!” I el pagès els explicarà: “és la meva barraqueta, perquè la terra i el sol no penso abandonar!”.

No arriba a ser un poema, però pot ser una havanera... Tan sols un escrit d'estiu d'un pagès gran que està mig espantat.

ENS PODEU AJUDAR A IDENTIFICAR-LOS?

Demaneu als nostres lectors i lectores que ens ajudin a identificar els nois que apareixen en aquesta fotografia d'un grup d'escolars. Una fotografia que es pot situar a principis de la dècada dels anys quaranta del segle XX, en els anys immediats a la Guerra Civil. La situem en aquesta data perquè el mestre Josep Calzada Benet, que apareix al centre de la fila superior, l'any 1943 va passar a exercir al col·legi dels Ferroviaris de Lleida. Com a mostra d'agraïment per la seva activitat educativa, cultural i cívica desenvolupada al nostre poble al llarg dels 22 anys que va exercir de mestre al nostre poble, l'Ajuntament d'Artesa de Lleida, en la sessió del 15 d'octubre de 1945, el va nomenar fill adoptiu i el dia 9 de desembre del mateix any li va fer un gran homenatge públic. Aquesta fotografia ja va estar exposada en un plafó de l'exposició celebrada l'any passat amb motiu del centenari de la col·locació de la primera pedra de les escoles d'Artesa de Lleida, amb el prec que ens ajudessin a identificar els nois que hi apareixen. Lamentablement en aquella ocasió ningú va saber reconèixer de manera inequívoca cap alumne. Tampoc cap de les persones a qui hem acudit ens han pogut ajudar en aquesta comesa.

Com que no ens resignem a ignorar la identitat d'aquests nois del nostre poble volem mostrar la imatge als lectors i lectores de La Femosa per si ens poden ajudar en la missió d'identificar-los.

INFORME SOBRE ELS ANIMALS ACOLLITS AL CAAC SEGRIA D'ALCANÓ

Plataforma Animalista de les Terres de Lleida

Des de la **Plataforma Animalista** Terres de Lleida, a la qual està adherida la **Protectora d'Artesa**, considerem que els primers sis mesos (juny-desembre de 2014) van ser per iniciar l'hàbit de portar els animals a Alcanó i que alguns pobles no van utilitzar per a res aquest servei, per això la xifra que en resulta **cal llegir-la en aquest context, 92 gossos** en 6 mesos.

El 2015 és significatiu perquè la quantitat d'animals entrats és considerable: **221**. Molts **pobles ja ho contemplen com un servei** a tenir en compte i en fan un bon ús regular (Alcarràs, Alpicat, Torrefarrera, Alfarràs, Alguaire, Rosselló, Alcoletge, Torres de Segre, Artesa de Lleida...) Paral·lelament **comencen a actuar els Grups Locals** amb la idea de disposar d'un **espai municipal** per deixar els animals uns dies, durant els quals se'ls mira si **porten xip** i també hi ha la intenció que –si poden– els donin en adopció a través d'una protectora i amb tots els requisits de la llei de protecció (sobretot si són cadells cal pagar l'esterilització a l'avançada, cal donar-los desparasitats, xipats...) i si són adults esterilitzats. Val a dir que els grups locals organitzats i que disposin d'espai municipal i de lector de xips són pocs durant el 2015 (Torrefarrera, Alfarràs, Alpicat, Rosselló, Artesa de Lleida...) Comencen a actuar els grups d'Almenar, Alguaire, Torres de Segre, Alcoletge, Albatàrrech... per **això l'eficàcia del mètode no es veurà fins l'any següent, el 2016**, en què l'entrada d'animals a Alcanó és **menor (180)**, això representa un **descens de prop del 20%**.

El 2017 amb només 6 mesos han entrat 70 gossos. Si es multiplica la xifra a final d'any, haurem

Pati del CAAC Segrià.

assolit un total de **140 animals**. Un altre descens significatiu. **L'acció dels Grups Locals es nota**. Ara caldria recollir dades de **quants animals s'han donat en adopció des dels Grups Locals**, animals que han anat a parar directament a una família adoptiva i que ha estalviat al municipi els diners de la seva entrada a Alcanó (350 euros). Les protectores adherides a Plataforma donen suport a aquests grups locals i les adopcions que se solen fer a través de les mateixes són amb tots els requisits esmentats, que marca la llei de protecció. No recomanem en cap cas que l'ajuntament doni directament o a través de protectores que no compleixen exhaustivament aquests requisits (**contracte d'adopció de cadells sense pagar a l'avançada l'esterilització...**) ja que el que sembla un avantatge econòmic es converteix en un inconvenient quan l'animal que ha estat donat sense condicions cadella o fa cadellar i agreuja la situació de l'amuntegament d'animals no desitjats que després fugen o són abandonats.

També volem dir que **en aquest moment el CAAC Segrià d'Alcanó funciona a ple rendiment amb l'acció directa** des del març del 2017 del consell comarcal del Segrià. El CAAC disposa d'un **educador caní** i els treballadors són gent animalista que fa la seva feina també de manera vocacional. Per altra banda s'està fent un esforç per continuar amb el conveni amb diferents entitats i protectores animalistes de pràctiques contrastades a tots nivells (l'empresa alemanya Tierwork o la Lliga de Barcelona), a part de les adopcions que es fan a la zona. Si més no sabem que **les adopcions properes s'han d'estimular** i el fet passa per

CAAC Segrià d'Alcanó.

millorar les indicacions de la situació del CAAC. Tot el que sigui comunicacions (**ubicació i difusió dels animals** etc) és de suma importància. També s'ha posat en marxa **un servei d'urgències 24 hores** a través de l' Hospital Veterinari, tots els dies de la setmana a utilitzar en cas d'atropellament etc en què l'animal no pot esperar a ser internat a la clínica que habitualment dóna el servei : Ica Natura.

Pati del CAAC Segrià .

CONCLUSIONS:

1-Des del punt de vista de l'entrada d'animals al CAAC val a dir que els **pobles que s'han esforçat per utilitzar el servei** i que a més disposen de **Grup Local** són els **més beneficiats i eficaços** perquè, no sols tenen un servei que funciona, sinó que a més estan difonent per la població la consciència animalista i de responsabilitat i no tardaran a veure resultats positius.

2-També sabem, que augmenta l'adopció **d'animals de manera directa, abans d'entrar al CAAC**, en els pobles organitzats que disposen de **Grup Local, a través d'una protectora de Plataforma**. Això ens beneficia a tots, però cal fer-ho correctament, pagant a l'avançada l'esterilització del cadell.

3-També cal participar en les **Campanyes de xipatge, esterilització i les xerrades** perquè el dia de demà puguem dir- com altres pobles d'Europa- que nosaltres també ho fem bé.

"La moral dels pobles i de les persones es demostra en el tracte que donen als seus animals" Mahatma Gandhi.

NIF Plataforma Animalista Terres de Lleida: G-25791385

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

Solució pàgina 35

HORIZONTALS

1. Malvada, mala persona. Antic poblador de la Campània. **2.** Ensinistrar ocells. Pus de les ferides. **3.** A ell. Tot seguit, dona amb cara d'innocent. **4.** Al revés, colorant vermell. Carta de jugar. Consonant. **5.** En grec "terra". Aigua al desert. Ruc, totxo. **6.** Cançó per a una sola veu. Déu egipci. Més que ferro. **7.** Que té la barba blanca. **8.** La primera. Guardo amb un parapet. Cent. **9.** Llarga durada. Antoni. Separada de Convergència. **10.** Al revés, crida el gat. Que pertanyen al nas. **11.** Aquestes no paguen mai. Extens, dilatat. **12.** Preposició. Al revés, prens el pes. Pot ésser de segona, de morter, o pots anar a fer-la.

VERTICALS

1. Informal, poc seriós. **2.** En femení, de curta durada. Metall pesat. **3.** República àrab. Al revés, Abad, el que mana. Cec, privat de vista. **4.** Mil milions. Abatre molt malament. **5.** No em defenso. Olors, perfums. **6.** Nascut. Al revés, ferida, crosta. Nota musical. **7.** Muntanyes a l'altra cara dels Alps. **8.** La primera. Cap vegada. Ordre executada. Un altre ruc. **9.** Vell, avi. Rei bretó llegendari. Consonant. **10.** Taller d'ocupacions. **11.** Nota i astre. Xifra senar. Al revés, país africà. **12.** Embut volcànic. Brava, Daurada, dels Mosquits, etc.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2								■				
3			■									
4						■					■	
5				■					■			
6					■			■				
7												■
8		■									■	
9			■					■				
10						■						
11									■			
12				■						■		

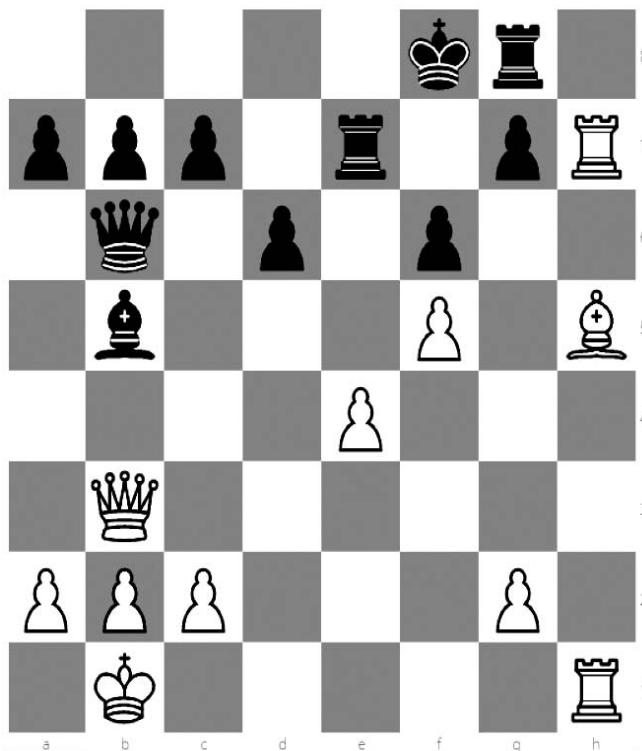
ENTRETENIMENTS

PROBLEMA D'ESCACS

Solucions a la pàgina 35

Albert Batiste

Les blanques realitzen un atac definitiu per assolir la victòria. Guanyen blanques en 3 moviments.

SOPA DE LLETRES

M. A Navarro i Lluís Gil

SUDOKU

Si busqueu bé, hi trobareu els noms de 13 creus heràldiques.

T	A	V	A	R	T	A	L	A	C
E	S	O	G	A	M	M	A	D	A
U	S	L	R	N	U	I	J	A	E
T	U	L	E	C	Z	U	C	L	G
O	R	A	G	O	D	A	F	L	I
N	E	T	A	R	V	T	P	E	P
I	J	I	F	A	O	A	R	R	C
C	O	N	R	D	P	L	I	T	I
A	J	A	O	A	L	E	D	S	A
D	C	E	L	T	I	C	A	E	M

				5	4	6	8	
7	5	2					3	9
			2		3	1		
6	8		3					
	7	5			6			
2		9	5					
		8	9			2		
	6		4	8				
	2			3			4	6

HO HEM LLEGIT A...

28 ESPORTS

Segre, dissabte 8 de juliol de 2017

NATACIÓ CAMPIONAT DE CATALUNYA INFANTIL

Lleida brilla en l'estrena

Cinc medalles en la primera jornada del Català infantil a les instal·lacions del CN Lleida || Paula Juste obté dos ors i Laura Huguet també és campiona

REDACCIÓ

[LLEIDA] La natació lleidatana va tenir una estació destacada en la primera jornada del Campionat de Catalunya infantil, que es va celebrar al CN Lleida, a l'aconseguir cinc medalles. Paula Juste, una de les promeses lleidatanes més destacades, va aconseguir dos ors, i va mostrar així una gran superioritat sobre la resta de les competidores. La nadadora del CN Lleida va obtenir la primera medalla d'or en la prova dels

PLATA I BRONZE

Bernat Esteban va ser segon en els 100 papallona i Andrea Serlavós, tercera en els 100 braça

200 esquena, amb un registre de 2:23.15, sis segons al davant de la segona classificada. En els 200 estils, Juste també va aconseguir la victòria amb un cronòmetre de 2:21.09, prop de vuit segons d'avantatge. La tercera medalla d'or en la jornada inaugural del Català infantil va ser per a Laura Huguet, de l'Inef Lleida, que es va imposar en la prova dels 100 papallona 14 anys. La lleidatana es va mostrar molt forta des de les preliminars i a la final va guanyar amb un registre d'1:06.09. Per la seva part, Bernat Esteban, represen-

Sortida d'una de les proves del Campionat de Catalunya infantil que acull el CN Lleida.

tant del CN Cervià, va aconseguir la medalla de plata en la prova dels 400 lliures 16 anys, a l'acabar segon amb un cronòmetre de 4:13.56, superat només per Eric Vilaregut, del CN Sabadell. Finalment, la natació lleidatana va tancar la seva participació en la jornada inaugural amb un bronze en els 100 braça 14 anys, en Andrea Serlavós (Inef Lleida) va posar l'empenta amb una tercera posició, amb un temps de 1:19.42, empenada amb Bet Sancho (CN Viladecans). Avení es disputa la segona jornada, amb dos sessions a partir de les 09.30 i 17.00.

La competició va comptar amb un nombre públic a les grades.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns.....973 16 73 15
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
 Farmàcia.....973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol.....626 869 516

V3 Hospital Veterinari:.....639 367 888
 Metge.....973 167 291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
 tot el dia973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu:973 16 71 62
 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. BERGANTA. OSC. 2. AFAITAR. ICOR. 3. LI.
 GATAMAULA. 4. CARMÍ. NAIP. T. 5. GEO. OASI.
 ASE. 6. ARIA. RA. ACER. 7. BARBAFLORIT. 8. A.
 PARAPETO. C. 9. LP. TONI. UNIO. 10. MIOLA.
 NASALS. 11. GORRERES. LAT. 12. AMB. PESES.
 MA.

VERTICALS

1. BALIGABALAGA. 2. EFIMERA. PLOM. 3. RA.
 PRIOR. ORB. 4. GIGA. ABATIR. 5. ATACO.
 AROMES. 6. NAT. NAFRA. RE. 7. TRANSALPINES.
 8. A. MAI. OE. ASE. 9. IAI. ARTUS. P. 10.
 OCUPACIONAL. 11. SOL. SET. MALI. 12. CRATER.
 COSTA.

ESCACS

1. D_{xg8+}, R_{xg8}
2. T_{h8+}, R_{xh8}
3. A_{f7++}

SUDOKU

3	9	1	7	5	4	6	8	2
7	5	2	6	1	8	4	3	9
8	4	6	2	9	3	1	7	5
6	8	4	3	7	9	5	2	1
1	7	5	8	2	6	3	9	4
2	3	9	5	4	1	7	6	8
4	1	8	9	6	7	2	5	3
5	6	3	4	8	2	9	1	7
9	2	7	1	3	5	8	4	6

SOPA DE LLETRES

CALATRAVA, CARAVACA, RUSSA., LLATINA,
 GAMMADA, PAPAL, TAU, EGÍPCIA,
 ESTRELLADA, ANCORADA, GRÈGA, CÈLTICA I
 TEUTÒNICA.

ENIGMA

Sabeu on està aquesta finestra?

Solució a l'enigma del mes passat: Al carrer de Sant Ramon, número 7.

FOGUERA DE SANT JOAN

PEDALADA DE L'AMPA

HOMENATGE A LA VELLESA

SORTIDA A LA FRESCA DELS SUPERBÉ

IMATGES D'ACTUALITAT

FESTA MAJOR 2017

AIRFOOTBUBBLE

FESTA HOLLY I DE L'ESCUMA

TOBOGAN D'AIGUA

HOMENATGE A SETE UDINA